

Lägg KPI på minnet

Blir du också förvirrad av att det finns två mått – KPI och KPIF – för att mäta inflation? Och vilket mått ska man räkna mot när man vill se hur reallönerna utvecklas över tid? Här reder vi ut hur man kan tänka.

Under många år var inflationen låg i Sverige. Sedan kom en rejäl, global inflationstopp för några år sedan som sedan dess har dalat nedåt igen. Inflationens nivå är viktig i lönebildningen eftersom den har betydelse för hur stora våra reallöneökningar blir, det vill säga hur mycket av våra löneökningar som blir kvar efter att man har räknat bort prisökningarna i samhället – inflationen.

För att mäta inflationstakten används två mått: KPI och KPIF. När media rapporterar om detta kan det vara förvirrande eftersom båda begreppen används, varav KPIF på senare tid har legat betydligt högre än KPI. Samtidigt är KPI det mått som IF Metall och Facken inom industrin förhåller sig till.

Eftersom Riksbankens egna räntehöjningar eller -sänkningar påverkar inflationen rensar de bort

sådana förändringar i måttet KPIF, eftersom de vill mäta den underliggande inflationen. (Det är också KPIF som de mäter sitt inflationsmål på två procent mot.) Problemet då är att de missar hushållens verkliga kostnadsökningar eller -minskningar kopplade till räntan. Det är därför KPI ger en mer verklig bild av förändringen av medlemmarnas köpkraft.

I oktober 2025 var till exempel inflationstakten enligt Riksbanken 0,9 procent sett till KPI och 3,1 procent sett till KPIF. Om man förenklat skulle jämföra med årets "märke" i avtalsrörelsen på 3,4 procent skulle vi sett till KPIF bara få 0,3 procents reallöneökningar, medan reallönerna i själva verket ökar med 2,5 procent enligt KPI.

Förvirrande? Kanske, men lägg på minnet framöver att det är KPI som ger den mest rättvisande bilden av vad som ger pengar i plånboken.

Det här skiljer de båda måtten åt

När Riksbanken jämför skillnader i priser från år till år är det sådant här de räknar på:

KPI

Boende

Mat

Transporter

samt andra varor och tjänster

KPIF

Boende **minus effekten av ränteförändringar**

Mat

Transporter

samt andra varor och tjänster

